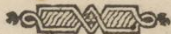

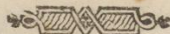
 Trettende Brev.

Valsan til Formin.

Beretningen du har hørt min Ven, er ganske rigtig; den
 forteste Ondskab har ikke allene funden Leylighed til at giøre
 den redeligste Mand mistænkt, men endog til at forbyde
 ham Afgangen til Fyrsten, paa det Sandhedens uimodstaae-
 lige Kraft ikke skulde overtude den beste Landsherre om Dor-
 sans Uskyldighed, ved at giøre ham Neede og Rigtighed
 for sit Forhold. Men desuagtet har jeg det faste Haab,
 ja mig synes endog, at jeg er fuldkommen forvissnet om,
 at Redeligheden vinder Sejer tilsidst, og bestemmer Under-
 fundighed, saa at jeg ikke kan sige, at denne ubehagelige
 Hændelse smerter mig saa meget for Dorsans Skyld, som
 det krænker mig at have faaet et nyt Beviis paa det men-
 neskelige Hjertes Fordærvelse, og den Efterstræbelse, som
 Dyd og Retskaffenhed stedse er Maalet for. Vel vil jeg
 ikke nægte, at man jo i den strengeste Forstand kan kalde
 det en Forsømmelse af Dorsan, at han ikke strax meldte
 disse Qvitteringers Forliis, eller saae til at forsyne sig med
 nye, som den Tid havde været ham meget lettere end nu,
 da Manden selv er død og de skal søges hos Arvingerne,
 der maaskee har skildt sig ved alle de derhen hørende Pa-
 piirer, som noget unyttigt: Men naar man vil betragte
 Dorsans Forsætning paa den Tid, saa paastaer jeg, at
 denne Forsømmelse giør ham endog Ære; thi der var in-
 gen,

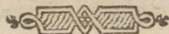

gen, som kunde lide ved den uden han selv, og hvilket meere talende Beviis kunde han give paa sin Hengivenhed og Kierlighed til sit Fædreland end det, at han glemte sit eget Forliis for at anvende alle Sielens Evner, og Kræfter paa at udarbejde Planen til et Feltslag, hvori alle Ting enten skulde vindes eller tabes. Han udførte den og med saa megen Klogskab og Lykke, at han bragte Krigen fra vores Grund og hen paa Fiendens, og forskaffede Landet derved saa fordeelagtig en Fred, som ingen torde vove at tænke paa, end sig haabe. Og denne Mand, som med meere end tusende Vidner kan godtgjøre, at han for at frelse Felt-Cassen forliisfede alt sit, hvoriblandt disse Papiirer vare, den vil man nu gjøre til en Skielm og Landsforræder for disse Papiirers Tab. Men foresil dig engang min Ven! hvorledes hans nedrige Anklagere vilde blive til Mode, dersom disse Qvitteringer kunde komme for Dagens Lys igien, allerhelst da jeg fuldt og fast veed, at de ere over fyrrethve tusende Rixdaler høyere end der gjøres Forbring paa ham for, saa at de ved deres Forsølgelse ikke allene havde sat hans retskafne Forhold og Kierligheden til hans Fædreland i det klareste Lys for hele Verden, men havde endog forskaffet ham saa anseelig en Summa af sit eget igjen, som ellers havde været reent tabt for ham. Da du kræver det, som et Beviis paa mit Venskab, at jeg skal gjøre dig en oprigtig Beskrivelse over, hvorledes Dorsan stikker sig i denne Ulykke, og Synspuncten han betragter den fra; saa troer jeg ikke at kunde fyldestgjøre din Begiering bedre end ved at berette dig en Samtale Ord
til

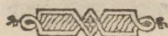

til andet, som der foresaldt imellem os i Morges. Jeg har betroet dig, at han elsker Grevinden af Orville, saavel som min Frygt, at hun er hans Kierlighed uvardig; just i de Dage, som Commissionen blev sat over Dorsan og Hoffet ham forbuden, drog Grevinden paa Landet, og før hendes Afreise skrev hun ham et Brev til, hvori hun bad ham besøge sig paa sit Landgods. Hans Beretning har han allerede sendt Commissionen, og tillige sagt, at han har skrevet om nye Dvitteringer, samt hvor snart han ventter Svar. Indtil det kommer kan han intet videre foretage sig, og da han hverken vil søge Selfaber eller tage imod nogen Hiemme, saa tænker og taler han idelig om sine Fienders Triumph, hvorved Gaaret steds holdes aabent og bløder paa ny. Jeg tog altsaa Anledning af Grevindens Brev, til at bede ham paa det indstændigste, at bruge Tiden han maatte vente paa Svaret til at opfylde Grevinden af Orvilles Begiering, og jo før jo heller at lade os begge begive os paa Veyen til hendes Gaard. Efter nogen Betænkning svarede han mig: Jeg maae billig falde i Forundring over dig, min Ven! at du kan igientage en Begiering saa ofte, som i hvor smigrende den end er for Hertets Drift, dog er ganske stridig imod det Fornusten bydes mig. Forklar mig dog hvorledes du, som steds har umaget dig for at dæmpe min Kierlighed til Grevinden af Orville, og ideligen søgt at overtøye mig om, at hendes Menneske-Kierlighed og Følsomhed, der gjorde det stærkeste Indtryk i min Barm, vare blotte Talemaader og Ord uden Begreb, hvorledes kan du siger jeg, med den Overbeviisning

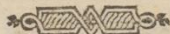
ning søge at bringe mig hen til hende i min nærværende Forsætning; thi er hendes ædle Tænkemaade Forskillelse, sætter jeg mig da ikke blot for at blive slet imodtaget, saa fremt Nygtet om min Ulykke er kommen der førend jeg, og kan jeg vel have mindste Tvivl om at det er skeet, da du selv har sagt, at Melicourt er reyst til hende? Jeg har mange og velgrundede Aarsager til denne Begiering, min kiære Dorfan, sagde derpaa jeg, mit Venkskab til dig bliver med Smerte vaer, at du tager dig denne liden Drib-Økye af Unaade meget stærkere til Hierte end en Mand af din Standhaftighed og med din indvortes Overbeviisning om en ubesmittet Redelighed burde giøre. Jeg veed hvor inderlig du elsker Grevinden, og jeg veed tillige, at der er intet kraftigere Lægemiddel imod Bekymringer end en elsket Persons Nærværelse. Han svarede derpaa: Deri giver jeg dig ikke allene fuldkommen Ret, men jeg vil endog tilstaae dig, at jeg havde tilet hen til hende i det samme Øyeblik da der blev anlagt Sag imod mig, saa fremt din Beskrivelse over hendes Hierte ikke havde affrækket mig fra at sætte det paa denne haarde Prove. Og synes dig da, at det ikke er nok for mit bekymrede Hierte at have mistet den beste Gysies Kierlighed, siden du vil overtale mig til at lade hugge Saar i Saar ved den Persons Foragt, som jeg engang haabede at finde al min Lyksalighed i? Men har jeg ikke Ret, svarede jeg, sat Mueligheden forud i at kunde lige saavel bedrage mig, som du? I Gienvordighed er Dorfan bør Fornuften ligne Bien, der veed at drag Honning af bittere Blomster, og hvorledes end Udfaldet paa
din

paa din Sag bliver, saa staaer det i din egen Magt at drage væsentlige Fordeele af den. Mit uforsfaldede Venfkab til dig, som har ængstet sig over dine mindste Farligheder, er gaaſte roelig ved denne, og min Tillid grunder sig paa Tyrrens Retsindighed, hans igiennemtrængende Dye, og din Ufhyldighed. Men er Tyrren ikke et Menneſte? Brød han megen heftigen ud, og er det menneſkelige Dye ſkarpt nok til at trænge ſig igiennem Eſterſtræbſers, Rænkens og Bagvæſtens Laage, der hindre Sandheden fra at bryde igiennem? Vel an da, tog jeg Ordet, vi vil endog ſætte, at dine Fiender Triumpferer paa nogen Tid og gjør dig ſaa ulykkelig, ſom en Mand kan blive, der har intet at bebreyde ſig ſelv, ſaa kan det dog aldrig gjøre din Tilſtand ſaa gruelig, ſom den var bleven i din Forbindelſe med et Fruentimmer af den Caracteer, ſom jeg tiltroer Grevinden, og den var ſikkert bleven ſluttet af din Forblindelſe og hendes Forfængelighed, ſaa ſnart du havde troet at have Deviſer nok til at døve de Eviſksmaal, ſom min Oprigtighed havde opvakt hos dig. Her gives dig nu den ſkønneste Lejlighed til at lære at kende hendes Herte fra Grunden af; forſom den ikke, ſaa kær, ſom din Roelighed og Lykſalighed er dig; thi aldrig ſaa ſnart vil du komme efter din Bildfarelſe, førend Virkningen vil forsvinde med Mærſagen; og du have Anledning hvert Øyeblik af dit Liv til at veſſiane dine Fienders Forfølgelſe, ſiden den hialp dig til at afkaſte ſaa haarde Lænker. Men om jeg nu ikke havde taget feyl, ſaade han, naar jeg nu blev overtødet om, at hun beſad alle de Dyder, ſom jeg tiltroer hende, vilde da ikke hendes Forliis blive mig endnu utaaleligere ved Overbeviisningen

viisningen om det uskatteerlige Gode der er berøvet mig? Saa snart hun virkeligen er det, som hun vil synes at være, saa mister du hende jo ikke, svarede jeg; hendes Formue er saa umaadelig, at hun gierne kan erstatte det, der kræves af dig, og da hun endda beholder meere end nok tilbage, saa bør hendes Hierte giøre sig en Glæde deraf, allerhøjest da det allene kan ansees som et Laan; thi saa snart dig forundes den fornødne Tiid, har du ti Maader før een til at bringe de fornødne Beviiser til Beye. O Balsam! sagde han med et dybt Suk, du kiender din Ven meget slet om du troer, at hans Empfindelighed kunde tilstøde ham at giøre et værdigt Fruentimmer Tilbudet af en beskjemmet Mand's Haand; endskjønt han var vis paa, at hendes Edelmødighed, ja maaffee hendes Kiærlighed ikke tillod hende at afslaae den. Det er ikke Forliifet af min Ære, som jeg gruer for. Min Siel bæver ved den Tanke, at man kan tiltroe Dorfan, der med Glæde vilde udgyde sin sidste Blods Draabe til Fædrelandets Vel, at have gjort Underfløb; at man kan mistænke ham for at have benyttet sig af Krigens Elendigheder til at bertiige sig, da han allene har levet for Kyrsten og sine Medborgere. Ney, skal da Had og Rænker vinde Sejer, saa skal de ogsaa nyde den i al sin Fuldkommenhed, og jeg vil, som du sagde før, være saa uheldig, som en Mand kan blive, hvis Samvittighed vidner med ham. Ved at erlegge Pengene blev Mistanken meere bestyrket end udslattet, og det er mit gode Ravn og ikke mine Titler jeg ønsker at frelse. Min Komme hos Greviden kunde altsaa ingen Oplysning give mig om hendes Hierte, med mindre det var umenneskeligt nok til at forhaane en uheldig,

kelig, der ikke vilde have end sig begierede Bistand af hende; thi du maatte ingenlunde vente, at høre mig tale med Grevinden, enter om min Kierlighed eller min Ulykke. Den sande Høyhed kunde aldrig tillade mig enten ved den første at sette den Umhed i Bevægelse, som hendes Forhold har syntes at viise imod mig; eller at røre hendes Edelmødighed ved den sidste. Jeg forlanger jo intet andet af dig, svarede jeg, end allene at drage din Indbildnings Kraft fra de Forestillinger, som du her ideligen føder den med; tael eller tie, ligesom du finder det for godt, men søy mig allene i at lade os reyse ud til hende. Ja; jeg vil reyse, sagde Dorfan; hun skal lære at kiende mig fra en Side, hvorved jeg tør giøre mig det Haab, at hendes Høyhæd skal følge mig i min Elendighed, og det, at mit Hierte tænker for ædelt til at drage Fordeele af hendes omme Følelser, skal blive min Borgen hos hende, at jeg aldrig har kundet begaae noget nedrigt. Vi reyser altsaa herfra Overmorgen tidlig, og du kan aldrig forestille dig, min gode, gamle og ærlige Ven, hvor mange og store Fordeele jeg venter mig af denne Besøgelse. Det ene Som driver det andet ud, og jeg beviiste Dorfan en meget slet Tjeneste ved at betage ham hans Kierlighed til Grevinden i hans nuværende Forfatning, dersom jeg ikke haabe, at en anden Persons umægtelige Fortienester snart vilde bemestre sig hans heele Siel. Min Hensigt er altsaa, uformerket at lade ham see Frøken Henriette saavel som Grevinden i deres rette Skikkelse, jeg troer at kiende dem begge for vel til at det skulde kunde fattes mig paa Lyssighed dertil, og jeg veed, at Dorfan ærer Dyden alt for høyt, at han med Ligegyldighed kunde ansee

anseer dens sande Billede hos Fruen Henriette, naar det alt efterhaanden viiser sig ham i sin fulde Glans. Her seer du mit Anlæg, lykkes det mig, saa kan jeg med Sandhed sige, at jeg har intet meere at ønske mig end Vedvarende i mine Venners Lykkelighed, og at du er een af de første i Tallet behøver du ingen Forsikkring om fra

Din

oprigtige Ven

Valsan.

Tiortende Brev.

Melicourt til Tourville.

Frygten for, at den gamle Slange Baronessen maatte spille mig et endnu slemmere Puds end det, hun allerede havde gjort Anlæg paa, bevægede mig til at forlade Byen og begibe mig Herud, og hvor nødvendigt min Komme var her, kan du slutte deraf, at alt hvad Grevinden veed om Dorsans Sag bestaaer i det første løse Rygte om, at Finands-Kammeret havde forlangt Dorsans Erklæring over nogle Postier i Regnskabet, som dette Redeligheds Mønster, denne ægte og uegenlystige Patriot kun behøvede at aabne Munden for at oplyse, og i Følge deraf anseer hun venteligen den Sag for at være længe siden afgjort. At denne Wildfarelse ikke kan være meget længe meere, begriber du dog vel, men der maa søges Lejlighed til at betage hende den; thi hvorledes kan den indtage, omme